

SAVANORIŠKOS VEIKLOS VAIKŲ GLOBOS NAMUOSE GAIRĖS

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) nuo 2014 m. rugsėjo mėnesio įgyvendina savanorystės skatinimo iniciatyvą, kviesdama studentus savanoriauti vaikų globos namuose (toliau – VGN) pagal su įstaiga iš anksto raštu suderintą savanoriškų darbų atlikimo planą.

Minėtoje programoje sutiko dalyvauti 38 VGN. Remdamiesi VGN atstovų pateikta informacija apie susiformavusią savanorių rengimo ir jų veiklos koordinavimo praktiką VGN, teikiame bendrąsias savanorystės VGN gaires.

Savanoriškos veiklos vaikų globos namuose gairės

1. Dokumentų pateikimas

Asmuo, norintis savanoriauti VGN, kreipiasi į jos įstaigos vadovą arba jo paskirtą atsakingą asmenį ir pateikia šiuos dokumentus:

- asmens tapatybės dokumento kopiją,
- motyvuotą prašymą savanoriauti,
- gyvenimo aprašymą,
- rekomendaciją savanoriškiems darbams atlikti (jei savanoris tokią turi),
- sveikatos pažymą, kai ketinama dirbti su neįgaliaisiais (leidžiančią įvertinti asmens, norinčio savanoriauti VGN, tinkamumą dirbti su neįgaliais asmenimis).

2. Savanorių atranka

Siekiant išsiaiškinti savanoriauti norinčio asmens motyvus ir lūkesčius, rekomenduojama organizuoti pokalbį arba pasiūlyti užpildyti iš anksto parengtą anketą. Galimi pokalbio arba anketos klausimai:

- priešastys, paskatinusios savanorystės idėją,
- savanoriškų darbų atlikimo patirties (jei tokia yra) apibūdinimas,
- veikla, kuria norėtų ir galėtų užsiimti,
- veikla, kuria nenorėtų ir negalėtų užsiimti,
- numanomi sunkumai, su kuriais gali susidurti,
- pageidaujamas savanoriškų darbų atlikimo laikotarpis,
- teistumas, galiojančios administracinės nuobaudos, duomenys apie kitus padarytus pažeidimus,
- žalingi įpročiai: rūkymas, alkoholio ir narkotikų vartojimas,
- konfliktinių situacijų sprendimo būdai, pateikiant kelis pavyzdžius,
- smurto sąvokos suvokimas,
- kiti VGN aktualūs klausimai.

3. Galimi VGN įsipareigojimai

3.1. VGN vadovas koordinuoja savanorio veiklą pats arba skiria atsakingą asmenį.

3.1.2 Atsakingas asmuo supažindina norintį savanoriauti asmenį su VGN taisyklėmis, vidaus tvarka, galimomis savanoriškomis veiklomis.

3.1.3 Savanorišką veiklą koordinuojantis asmuo informuoja savanorį apie savanoriškos veiklos apimtis, esamus ir galimus rizikos veiksnius sveikatai ir saugai, kurie gali atsirasti savanoriškos veiklos metu.

3.1.4 Savanorišką veiklą koordinuojantis asmuo savanorį supažindina su vaiko raidos etapais ir jų ypatumais, konfliktų sprendimo būdais, suteikia savanoriškai veiklai reikalingas priemones, informaciją, konsultacinę ir techninę pagalbą. Esant poreikiui ir galimybėms, gali organizuoti pasirengimo savanoriškai veiklai kursus.

3.1.5 Savanorišką veiklą koordinuojantis asmuo pagal poreikį ir galimybes gali organizuoti susitikimus su savanoriu ir atlikti atvejų, susijusių su savanoriška veikla, analizes.

3.1.6 VGN pagal susitarimą kompensuoja savanorio dėl atliekamų darbų patirtas išlaidas pagal šių išlaidų faktą patvirtinančius dokumentus. Jei yra būtina, suteikti savanoriui gyvenamąją vietą ir padengti maitinimo išlaidas.

4. Galimi savanorio įsipareigojimai

4.1. Savanoris vykdo savanorišką veiklą neatlygintinai ir sąžiningai pagal sudarytą *Savanoriškos veiklos planą*, laikosi nustatytų savanoriškam darbui atlikti savanoriškos veiklos atlikimo tvarkos, laiko, saugos ir sveikatos darbe reikalavimų, numatytų VGN vidaus darbo tvarkos taisyklėse.

4.2. Savanoris bendradarbiauja su asmeniu, atsakingu už savanoriškų darbų koordinavimą, dalyvauja visuose savanoriams organizuojamuose susitikimuose ir atvejų, susijusių su savanoriška veikla, analizėse (jei vyksta).

4.3. Be atsakingo asmens žinios ir pritarimo nepriima su savanoriška veikla susijusių sprendimų, nesiima savarankiškų veiksmų, prireikus jį informuoja apie savanoriškai atliekamų darbų eigą ir problemas.

4.4. Savanoris saugo vaikus nuo sveikatai ar gyvybei pavojingų veiklų, netoleruoja smurtinio ir nesaugaus elgesio.

4.5. Pasikeitus aplinkybėms, kurios galėtų turėti įtakos savanoriškai veiklai atlikti (pavyzdžiui, išvykus atostogų, pasikeitus gyvenamajai vietai, kontaktiniams duomenims ir kt.) savanoris iš anksto informuoja atsakingą asmenį.

4.6. Siekiant užtikrinti informacijos konfidencialumą ir vientisumą, savanoris privalo laikyti paslapyje visą gautą informaciją bei imtis visų būtinų atsargumo priemonių, be išankstinio raštiško VGN sutikimo neatskleisti ir neperduoti konfidencialios informacijos tretiesiems asmenims tiek per visą savanoriškos veiklos galiojimo laikotarpį, tiek po savanoriškos veiklos, išskyrus atvejus, kai to reikia vaiko saugumui, gyvybei apsaugoti. Savanoris, pažeidęs šį įsipareigojimą, turi atlyginti žalą ir kompensuoti VGN dėl konfidencialios informacijos atskleidimo patirtus nuostolius.

5. Savanoriškos veiklos darbų atlikimo planas

5.1. Atsakingas asmuo kartu su norinčiu savanoriauti asmeniu aptaria galimas veiklas ir raštu sudaro *Savanoriškos veiklos planą*. Jame rekomenduojama numatyti:

- savanoriškos veiklos tikslus,
- konkrečius savanoriškai atliekamus darbus,
- savanoriškai atliekamų darbų atlikimo tvarką,
- savanoriškai atliekamų darbų atlikimo terminus,
- savanoriškai atliekamų darbų atlikimo vietą.

5.2. Siekiant išsiaiškinti atliktų darbų naudą, *Savanoriškos veiklos plane* taip pat tikslinga numatyti savanoriškai atliekamų darbų vertinimą.

6. Savanoriškos veiklos sutartis (pridedama)

6.1. Parengę ir aptarę *Savanoriškos veiklos planą*, VGN vadovui arba jo įgaliotam asmeniui rekomenduojama kartu su savanoriu pasirašyti *Savanoriškos veiklos sutartį*. Sutartyje tikslinga numatyti bandomąjį laikotarpį, nes norinčių savanoriauti asmenų lūkesčiai gali neatitikti tikrovės.

6.2. Atlikus užduotis pagal pirminį *Savanoriškos veiklos planą*, tikslinga padaryti savanoriškų darbų atlikimo aptarimą. Jo metu išsiaiškinama, kaip pavyko atlikti savanoriškus darbus, su kokiais sunkumais ir problemomis susidurta. Prireikus aptariamas galimas sunkumų įveikos planas.

7. Savanoriškos veiklos atlikimo aktas

7.1. Savanoriui ar VGN raštu nutraukus *Savanoriškos veiklos sutartį*, rekomenduojama pasirašyti *Savanoriškos veiklos atlikimo aktą*.

7.2. Savanoriui pageidaujant, atsakingas asmuo privalo pateikti dokumentą, patvirtinantį savanorio atliktą savanorišką veiklą, jos turinį ir įgytą kompetenciją.

Studento savanorystė VGN (jei ji atitinka profesinei praktikai keliamus reikalavimus) gali būti užskaitoma kaip profesinė praktika pagal studento pateiktą mokslo įstaigos parengtą sutartį ir jos planą.

Jeigu VGN turi patvirtintą savanoriavimo tvarką, rekomenduojama ją peržiūrėti pagal pateiktas *Savanoriškos veiklos vaikų globos namuose gaires* ir, esant poreikiui, koreguoti.

Daugiau informacijos apie savanorystės skatinimo iniciatyvą, *Savanoriškos veiklos vaikų globos namuose gaires ir Savanoriškos veiklos sutarties pavyzdį* galite rasti Tarnybos interneto svetainės www.vaikoteises.lt skiltyje „*Vaikų globos įstaigos – Savanorystės programa*“.